

somheder, som Staten selv sidder inde med. Jeg tror, man gaar friere og lettere til Forsøgsvirksomhed, som foregaar paa Statens egne Gaarde, end naar man skal bede om Lov til at gøre det paa andres Omraader. Det ærede Medlem brugte det Udtryk, at Lykken kunde være bedre end Forstanden, og det skal jeg villig indrømme, men jeg tror dog ikke, at der skal særlig Lykke til for at drive disse to Gaarde. Man vil maaske sige til mig: Du har ingen Forstand paa at drive store Gaarde. Jeg har ganske vist ikke drevet store Gaarde, men jeg har dog set store Gaarde blive drevet, og jeg har set dem blive drevet saaledes, at det neppe er helt umuligt for Staten at drive dem lige saa godt. Jeg tror ikke, at det skal blive vanskeligt at finde Folk, som vil overtage Driften af disse Gaarde, saa at vi kan faa den samme Sum, som vi har faaet de sidste Aar; en Forpagtningsafgift af 20 Kr. pr. Td. Land hører der i disse Tider ikke stor Kunst til at faa. Det ærede Medlem spurgte endvidere, hvorvidt jeg var kommet i mine Overvejelser, og sagde, at en Privatmand, som den 23. Marts kom til det Resultat, at han skulde overtage en Gaard den 1. April, vilde ikke være en forstandig Mand. Men jeg har ogsaa tænkt over dette Forhold før i Dag, og jeg har truffet visse Foranstaltninger, selv om jeg ikke har kunnet træffe bindende Foranstaltninger. Jeg indrømmer, at der er Grund til at paaskønne, at de Forpagtere, som ellers skulde forlade Gaardene, er gaaet ind paa ikke at tage nogen anden Virksomhed, men vente og indtil videre fortsætte paa samme Maade som hidtil i de sidste 17 Aar. Dernæst spurgte det ærede Medlem, hvorledes det forholdt sig med Hensyn til Besætning, Saasæd o. s. v. Saasæd skal leveres paa Gaardene; det, vi mangler ved Overtagelsen, er Hestebesætning, Redskaber og Maskiner. Hestebesætningen paa begge Gaardene kan Staten faa til Købs, og antagelig vil det nemmeste og blødeste være, at Hestebesætningen bliver der, ligesom jeg ogsaa mener, at de Maskiner, som er der, bør blive der. Vurdering skal foretages af to Mænd, udnævnte henholdsvis af Ministeriet og Forpagteren, og disse to Mænd udnævner i Fællesskab en Opmand. Jeg kan neppe tro andet, end at Statens Overtagelse af disse Gaarde vil gaa forholdsvis let, i alt Fald vil man i de 2—3 Maaneder; i hvilke de nuværende Forpagtere bestyrer Gaardene, faa Lejlighed til at overveje, om man kan faa andre Forhold

indført. Jeg tror, som sagt, ikke, at der skal blive store Vanskeligheder i saa Henseende, der er jo i § 2 stillet et Beløb paa 150,000 Kr. til Raadighed for Ministeriet til Overtagelse af Gaardene.

Nu kan det nok siges, at Tiden ikke er gunstig til Overtagelse af Gaarde, men hvad er det vi overtager? Kvægbesætningen paa Faurholm er Statens, og yderligere Kvægbesætning agter jeg ikke at indsætte paa disse Gaarde. Jeg tror, at man meget godt kan drive en Gaard et Aar og maaske flere Aar uden større Besætning, det paastaas fra teoretisk og ogsaa fra praktisk kyndig Side, at man kan drive Landbrug uden Besætning, maa man i alt Fald i et Aar kunne drive en Gaard uden større Besætning. Tilbage bliver Købet af de nødvendige Redskaber og Hestebesætningen. Jeg tror ikke, at Tiderne er særlig vanskelige med Hensyn til at indsætte Hestebesætning, jeg har ikke nogen Tro paa, at Hestepriserne i særlig Grad skulde gaa ned, og naar det er Tilfældet, er der ikke for Staten nogen større Risiko ved at overtage den Hestebesætning, som er nødvendig. Noget lignende gælder for Redskabernes Vedkommende, og jeg finder overhovedet ikke, at der er nogen Grund til at være saa ængstelig for at overtage disse Gaarde. Angaaende de Beløb, her er Tale om, kan jeg kun sige, at den Risiko, man løber med Hensyn til paa en eller anden Maade at lide Tab, er grumme ringe i Forhold til, hvad der kan vindes. Vi vil jo faa Lejlighed til at overveje, hvorledes man i Fremtiden bedst kan benytte denne Jord og de derværende Bygninger, det er for Tiden ofte dyrt at bygge, og jeg tror, at den Anvendelse af Bygningerne, der er Tale om, vil være den allerbedste.

Det ærede 4de Medlem for 8de Kred (Olufsen) endte saa med at udtale, at han vilde stemme for Forslaget, og i saa Fald er der ikke megen Grund til yderligere at diskutere det. Det, som ligger bagved Lovforslaget, kommer vi til at drøfte paa et senere Tidspunkt, og jeg vil, som sagt, fremdeles anbefale Lovforslaget til hurtig og velvillig Behandling i dette høje Ting.

Bojsen: Det er meget kort Tid siden, det foreliggende Forslag vedtoges i Folketinget, idet det blev vedtaget den 21. Marts, og vi skriver i Dag den 23. Marts, vi har derfor ikke haft Tid til at drøfte det i Partimøde, som man plejer, og dette vil jeg give som Forklaring paa, at jeg maaske indtager et andet Standpunkt i denne Sag end mine